

Prolegomenă pentru o silvicultură a Bucovinei

Constantin Bândiu

De ce o silvicultură a Bucovinei și nu o silvicultură obișnuită, comună pentru tot spațiul românesc? Dar dacă ne gândim la tendința tot mai accentuată din ultimul timp de a “regionaliza” modul de gospodărire a pădurilor, credem că ar trebui să admitem că Bucovina trebuie și merită să aibă o silvicultură cu accente proprii. Dar mai este ceva, de care vrem să ne ocupăm în cele ce urmează.

Bucovina nu este pentru români un spațiu oarecare. Ea este cunoscută și s-a impus în istorie ca fiind “țara fagilor”. S-a spus că această denumire provine din slavă. Incorect. Aria de răspândire a cuvântului “buc”, la fel ca și semantica acestuia, sunt mai largi și provin din sanscrită. Ea cuprinde întreg spațiul european, ba chiar și cel nord-american, cunoscute fiind derivatele sale din germanicul “Buche”: beech (în limbile anglo-saxone), bag, bok sau fog (în limbile nord-europene) și buk (în limbile slave, probabil nord-tracice și română). Să mai amintim că în germană buk mai are și semnificația de carte (das Buch), în afară de cea de arbore.

În mod firesc ne punem întrebarea: mai este Bucovina o țară a fagilor? Răspunsul este negativ, având în vedere faptul că centrul de greutate al făgetelor din Bucovina era între fluviile Siret, Prut și Nistru, zonă care după cum se știe, astăzi nu

mai este la noi. De altfel, și denumirea de Bucovina, greu acceptată de statul moldovean, de aici își trage originea - “Bucovinele mari” și “Bucovinele mici” de la est și sud de Cernăuți.

Două sunt caracteristicile care se mai adaugă la aceea de țară a fagilor: frumusețea peisagistică și spiritualitatea, exprimată în arte (populare și culte), obiceiuri, tradiții, precum și un anumit mod de comportare al țaranului bucovinean. Despre frumosul și frumusețea Bucovinei nu avem prea multe de adăugat. Ea este unanim recunoscută și constă în impresia de bine și pace edenică, ce emană din pădurile și cerul bucovinean, de o transparență și o albastrime nemaîntâlnite în altă parte. Este spațiul în care frumosul se contopește cu binele, la fel ca în filosofia platoniană, având ca rezultată armonia, pacea și fuga spre transcendent.

Cea de a treia componentă, spiritualitatea, poate fi văzută nu numai în arta construirii bisericilor și mănăstirilor, sau în costume, locuințe și folclor, ci și în sufletul oamenilor, ale căror trăsături pozitive aparte au făcut să se vorbească de un “homo bucovinensis” diferit de alți locuitori din zonele limitrofe.

Credem că un asemenea spațiu, o asemenea țară merită o silvicultură pe măsură. Nu că aceasta nu ar exista, ci pentru că în ulti-mul timp, după decenii de

închistare comunistă, se simte nevoia unei revigorări în sensul celor expuse anterior. Mai importante ni se par însă următoarele orientări...

1. De vreme ce Bucovina a fost o țară a fagilor, datoria noastră este ca, în continuare, măcar parțial, să facem ca ea să devină ce a fost, adică o zonă cu mult mai mult fag decât în prezent. Promovarea fagului în proporție mai mare are și o rațiune ecologică, în afară de cea sentimentală. Să nu uităm că îndelungata politică austriacă de înrășinare, continuată din păcate și de silvicultura românească, a defavorizat fagul, adesea acestuia rezervându-i-se rolul de specie secundară. Ar fi greșită concluzia cum că milităm pentru reprimarea coniferelor; suntem pentru principiul devenit clasic în silvicultură: "specia potrivită, la locul potrivit". Respectând acest vechi principiu, de evidentă coloratură ecologică, vom da șanse egale tuturor speciilor forestiere și vom contribui la restaurarea pădurilor noastre de fag, atât de renumite odinioară

2. Pădurile Bucovinei trebuie să fie frumoase, la fel ca țara care le adăpostește. Dar aceasta înseamnă a aplica principiul estetic în mod conștient în toate fazele de gospodărire a pădurilor, de la amenajarea și până la reciclarea acestora, trecând prin degajări, curățiri, rărituri și alte asemenea lucrări. Concepția privind îngrijirea pădurilor trebuie lărgită cu o nouă dimensiune, aceea estetică.

3. Silvicultura bucovineană trebuie să exceleze printr-un plus de grijă ecologică. Numai astfel se vor evita numeroasele și tot mai intensele catastrofe care se produc și amenință existența pădurii, în principal frecvențele doborâturi de vânt și, astfel, se va ajunge la stabilitatea atât de necesară unei silviculturi pe termen lung. De aici rezultă mai multe cerințe de ordin

silvicultural și organizatoric. Astfel, este necesară o mai atentă dirijare a compoziției specifice a arboretelor, precum și promovarea pe scară largă a amestecului de specii, în acord cu exigențele lor ecologice, mai ales în zonele montane medii și superioare, unde în prezent predomină molidul.

De asemenea, este necesară realizarea unui echilibru optim între toate componentele ecosistemului, potrivit piramidei trofice: producători primari, producători secundari, consumatori de diferite ordine, descompunători. Trebuie evitată dezvoltarea exagerată a efectivelor de vânat, iar fauna ornitologică trebuie favorizată, lăsând în picioare un anumit număr de arbori scorburoși, pentru cuibărit. Este necesară de asemenea multiplicarea coloniilor de furnici, aplicarea unor tehnologii de reciclare, care să asigure obținerea unor structuri complexe, ondulate, de maximă eficiență în lupta cu factorii de mediu defavorabili. Asemenea structuri sunt foarte indicate și sub aspect estetic.

Este necesară generalizarea metodelor de combatere integrată a dăunătorilor fitofagi, în toate pădurile Bucovinei și extinderea rețelei de drumuri forestiere în pădurile deficitare din acest punct de vedere, până la nivelul cerut de o silvicultură rațională, pe baze ecologice.

Pentru o mai bună organizare și conducere a lucrărilor silvice, credem utilă revenirea la unități teritoriale, respectiv ocoale silvice de suprafață mai mică, de 5.000-6.000 ha. Asemenea ocoale au mai existat și au dat bune rezultate, iar în silvicultura central și vest-europeană sunt aplicate pe scară largă, fiind singurele admise.

4. Nu putem încheia fără a face apel la spiritul de silvicultor bucovinean, cu care s-au mândrit generații și generații de silvicultori. În prezent, acesta nu a murit ci numai trece

printr-o eclipsare morală și socială cauzată de actuala recesiune politico-economică.

Este de datoria noastră să-l reînviem!

Summary

Prolegomena for a Bucovina`s forestry

Bucovina is a Romanian region which has a long forestry tradition, also with influences from the German and Austrian silviculture. In this area were some reference points for the Romanian silviculture: the first published Romanian Forestry Law, and the Romanian Orthodox Religion Found from Bucovina - which managed around 200,000 ha of forest - the biggest compact forested area from the Austrian Monarchy managed, at that time, in a proper way. The paper proposes some tasks for the future ecological sustainable management of the forests from this area: reintroduction of the beech, according with the site natural fundamental typology (having as argument also the name of the region, which could be translated also as the Beech Country), forest management with a more developed aesthetical and social component, and also taking into account the present approaches regarding the ecological silviculture.

Keywords: Bucovina, sustainable forest management, beech

Autorul: Dr. ing. Constantin Bândiu a activat în cadrul Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice. Poate fi contactat prin intermediul